

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
DOKUZUNCU DAİRE	2003	5592	2001	668	11/12/2003

KARAR METNİ

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNE AİT OTOGAR İŞLETMESİNİN İKTİSADİ KAMU MÜESSESESİ OLUP-OLMADIĞI OTOGAR İŞLETMESİNDEN ELDE EDİLEN GELİRLERİN KATMA DEĞER DEĞER VERGİSİNE TABİ TUTULUP TUTULAMAYACAĞI HK.<

Temyiz İsteminde Bulunan : ? Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ? Büyükşehir Belediye Başkanlığı

İstem Özet : ? Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait otogar işletmesinin 1998 yılı hesaplarının incelenmesi sonucu otogarda kiraya verdiği işyerlerinden, otobüs giriş-çıkış ünitesinden ve otopark hizmetlerinden kendi adına bastırıldığı belgeler karşılığında gelir elde ettiği halde bu gelirlerini beyan etmediğinin inceleme raporu ile tespiti üzerine 1998/Ocak-Haziran dönemleri için adına re'sen salınan katma değer vergisi ile kesilen ağır kusur cezasının kaldırılması istemiyle açılan davayı; Kurumlar Vergisi Kanununun 4. maddesinde, Devlete, özel idarelere, belediyelere ve diğer kamu idareleri ve müesseselerine ait ve tabi olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci maddenin (A) ve (B) işaretli bentleri haricinde kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu müesseseleri olduğu, bunların kazanç gayesi gütmemelerinin, faaliyetin kanunla tevdi edilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, müstakil muhasebeleri ve kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerine tesir etmeyeceğinin açıklandığı, bu durumda, iktisadi kamu müesseselerinin kurumlar vergisine tabi olduğunun açık olduğu, bununla birlikte bunların iktisadi kamu müessesesi sayılması için faaliyetlerinin ticari, sınai, zirai nitelikte olmasının şart olduğu, olayda büyükşehir belediyesine ait otogar işletmesinin ticari faaliyet yapmasının söz konusu olmadığı, ancak kanunla verilmiş bir görevin yerine getirilmesi sırasında oluşan giderlerin finansmanı için otopark ve otobüs giriş-çıkış üniteleri ile kirayı verilen işyerlerinden ücret tahsil edilmekte olduğu, bu durumun ticari faaliyet olarak nitelendirilemeyeceği, bu nedenle dava konusu cezalı tarhiyatta hukuka uyarılık görülmediği gerekçesiyle kabul eden Antalya Vergi Mahkemesinin 16.10.2000 tarih ve 2000/691 sayılı kararını; Kurumlar Vergi Kanununda belirtilen iktisadi kamu müesseselerinin özelliklerinin davacıya ait otogar işletmesinde mevcut olduğu, otogarın ticari bir amaçla işletildiğinin açık olduğu, otogarın yönetim hakkının bir şirkete sözleşme ile devredilmiş olmasının olayın ticari boyutunu ortaya koyduğu, bu nedenle yapılan cezalı tarhiyatın yasal olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Yasal dayanaktan yoksun olan temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Savcısı Yakup Kaya'nın Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp Vergi Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenle temyiz isteminin reddi ile Vergi Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi H.Gazi Buyuran'ın Düşüncesi : 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1/c ve 4. madde hükümleri ile Katma Değer Vergisi Kanununun 1/g maddesi birlikte değerlendirildiğinde sahibi olduğu otogarda kiraya verdiği işyerlerinden, otobüs giriş çıkış ünitelerinden ve otopark hizmetlerinden kendi adına bastırıldığı belgeler karşılığında ve yaptığı sözleşme uyarınca ? İnşaat Ticaret Anonim Şirketi aracılığı ile kazanç sağlayan davacının devamlılık arzeden ve ticari nitelikteki hizmetlerinden dolayı katma değer vergisine tabi tutulması gerektiğinden aksi yönde verilen mahkeme kararında yasal isabet görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile vergi mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

İstem; ? Büyükşehir Belediyesi Otogar İşletmesinden elde edilen kira geliri ile ücret gelirlerinin defter tasdik ettirilmemiş olması nedeniyle defterlere kaydedilmediği, katma değer vergisi beyannamelerinin de verilmemiş olması nedeniyle kayıt ve beyan dışı bırakıldığının inceleme raporu ile tespiti üzerine yükümlü adına re'sen yapılan cezalı tarhiyatı terkin eden Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına ilişkindir.

Uyuşmazlık, büyükşehir belediyesine ait otogar işletmesinin iktisadi kamu müessesesi olup olmadığı, dolayısıyla otogar işletmesinden elde edilen gelirlerin katma değer vergisine tabi tutulup tutulmayacağına ilişkindir.

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1. maddesinin (c) bendinde, iktisadi kamu müesseselerinin kurumlar vergisine tabi olduğu belirtilmiş, maddenin son fıkrasında da kurum kazancının gelir vergisi mevzuuna giren unsurlardan oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 4. maddesinde, Devlete, özel idarelere, belediyelere ve diğer kamu idareleri ve müesseselerine ait ve tabi olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci maddenin (A) ve (B) işaretli bentleri haricinde kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu müesseseleri

olduğu, bunların kazanç gayesi gütmemelerinin, faaliyetin kanunla tevdi edilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, müstakil muhasebeleri ve kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerine tesir etmeyeceği açıklanmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun "verginin konusunu teşkil eden işlemler " başlıklı 1. maddesinin g bendinde ise; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisinin konusuna girdiği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 5442 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7. maddesinde muafıklar sayılmış olup maddenin 11 numaralı bendinde il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler veya bunlara bağlı müesseseler tarafından işletilen belediye sınırları içindeki yolcu taşıma işletmelerinin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre Belediyelere ait işletmelerin kurumlar vergisine tabi tutulabilmesi için bu işletmelerin faaliyetlerinin sürekli olması, katma değer vergisine tabi tutulabilmesi için ise faaliyetlerinin ticari, sınai ve zirai nitelik taşıması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden davacı belediyenin ? İnşaat Ticaret Anonim Şirketi ile yaptığı sözleşme uyarınca, işletmecisi bu şirket aracılığı ile kendi adına bastırıldığı belgeler karşılığında sahibi bulunduğu Otogar içerisinde yer alan işyerlerinden kira geliri, otobüs giriş çıkış ünitelerinden ve verdiği otopark hizmetinden dolayı ücret elde ettiği, giderlere ise hissesi oranında katıldığı anlaşılmış olup ticari nitelik taşıyan bu faaliyetleri ile tedavül ekonomisine katılan davacının devamlılık gösterdiği de tartışmasız olan bu faaliyetlerinin ticari işletme sayılması otogar işletmesinin muafiyet kapsamında bulunmadığı da dikkate alındığında ? Büyükşehir Belediyesi Otogar İşletmesinin bir iktisadi kamu müessesesi olduğu ve bu nedenle elde edilen gelirin katma değer vergisine tabi tutulması gerektiğinden aksi yönde verilen Mahkeme kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Diğer taraftan yükümlü Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına yapılan cezalı kurumlar vergisi tarhiyatının kaldırılmasına ilişkin Antalya Vergi Mahkemesinin 16.10.2000 tarih ve 2000/684 sayılı kararı da Danıştay 3. Dairesinin 10.10.2002 tarih ve E:2001/771, K:2002/3201 sayılı kararı ile bozulmuştur.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, Antalya Vergi Mahkemesinin 16.10. 2000 tarih ve 2000/691 sayılı kararının bozulmasına 11.12.2003 tarihinde oybirliği ile karar verildi. (DAN-KAR-DER; SAYI:4)

BŞ/ÖEK